

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre Základnú školu pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

„Cesta za zdravím“

Názov: „Cesta za zdravím“

Stupeň vzdelania : ISCED 1
Dĺžka štúdia: 9.ročná
Vyučovací jazyk: slovenský
Študijná forma: denná
Druh školy: štátna

Predkladateľ:

Názov školy: Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím
Súčasťou ZŠ sú aj triedy pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami
Adresa: Budovateľská 1309, 093 01 Vranov nad Topľou
IČO: 17070244
Riaditeľ školy: PaedDr. Katarína Vasil'ová
Koordínátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Janošková Lucia
Kontakty: email: zspretpadic@stonline.sk
www.zspretpadic.edupage.org
tel.: 057/4885141

Zriadovateľ:

Názov: Obvodný úrad Prešov
Adresa: Tarasa Ševčenka 11, 081 01 Prešov
Kontakty: tel.: 051/7462707

Platnosť dokumentu: od 1. 9. 2014
Platnosť dokumentu do: 31.08. 2019

PaedDr. Katarína Vasil'ová
riaditeľ školy

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

PLATNOSŤ ŠKVP Dátum	Revidovanie ŠKVP Dátum	ZAZNAMENÁVANIE INOVÁCIÍ ZMENY, ÚPRAVY
1.09.2013	1.10.2013	1.vypracované učebné osnovy pre prípravný ročník pre žiakov s pervazívnymi vývinovými poruchami s MP v súlade so ŠVP
1.09.2014	1.10.2014	1.rozšírený o učebné osnovy 1.ročníka pre žiakov s pervazívnymi vývinovými poruchami s MP v súlade so ŠVP
1.09.2015	1.10.2015	1.rozšírený o učebné osnovy 2. ročníka pre žiakov s pervazívnymi vývinovými poruchami s MP v súlade so ŠVP 2.zmena v navýšení hodín prípravný ročník
1.09.2016	24.8.2016	1.rozšírený o učebné osnovy 3. ročníka pre žiakov s pervazívnymi vývinovými poruchami s MP v súlade so ŠVP 2.navýšenie hodín: 3.ročník pre žiakov s pervazívnymi vývinovými poruchami s MP v súlade so ŠVP

PRÍLOHA ZŠ pre žiakov s TP - triedy pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

PRÍLOHA AUT:

2013/2014 – počet navýšených hodín prípravný ročník – o 1hodinu:
1h PVC

1.ŠkVP je doplnený o jednotlivé prierezové témy v súlade s POP. Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Dopravná výchova, Mediálna výchova, Environmentálna výchova, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k ľudským právam, Finančná gramotnosť, Drogy, Globálne vzdelávanie.

2014/2015 - počet navýšených hodín 1.ročník – o 2hodiny:
1h SJL, 1h MAT

2015/2016 - počet navýšených hodín 2.ročník – o 2 hodiny
1h VUC, 1h VYV

- zmena v navýšení hodín prípravný ročník – o 1 hodinu
1h MAT

2016/2017 – počet navýšených hodín 3.ročník – o 2 hodiny
1h RGP 1h VUC

V školskom roku 2016/2017 sa v prípravnom, 1.a 2.ročníku vzdeláva podľa inovovaného ŠVP ktorý je platný od 01.09.2016.

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Charakteristika školy

Poslaním spojenej školy je výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením, ktorým ich zdravotné znevýhodnenie nedovoľuje vzdelávať sa v bežných školách.

Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím je jednou z organizačných zložiek Spojenej školy, Budovateľská 1309, Vranov nad Topľou, ktorej zriaďovateľom je Okresný úrad Prešov.

Spojená škola s organizačnými zložkami, Praktická škola, Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Špeciálna materská škola je samostatnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou

Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím (ZŠ pre žiakov s TP) bola zriadená 01.09.1993. Súčasťou školy je Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Školský klub detí a Školská jedáleň. Pri ZŠ pre žiakov s TP je zriadená aj elokovaná trieda pri Vranovskej nemocnici n.o., s priemerom 5 žiakov na deň. Obsah vzdelávania je prílohou tohto ŠkVP. Škola sa nachádza v okresnom meste Vranov nad Topľou, je jedinou svojho druhu v Prešovskom kraji.

Od školského roku 2013/2014 sa na škole vzdelávajú aj žiaci s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývojovými poruchami s MP a bez MP, ktorí sú integrovaní do ZŠ pre TP. Triedy pre žiakov s autizmom sa nachádzajú v budove č.2. V školskom roku 2015/2016 sa otvoril aj prípravný ročník pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývojovými poruchami. Tohto času máme otvorené dve triedy pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývojovými poruchami.

Základná škola pre žiakov s TP, Špeciálna základná škola pre žiakov s TP, ŠMŠ, Praktická škola a Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva sú umiestnené v dvoch spoločných budovách. Budova č.1 je trojpodlažná, s bezbariérovými vstupmi, toaletami a výťahom. ZŠ využíva triedy, malú telocvičňu, učebňu dielní, počítačovú učebňu, multimediálnu učebňu, jazykovú učebňu, relaxačnú miestnosť Snoezelen, cvičnú kuchyňu, ŠKD. V priestoroch školy sa nachádzajú samostatné kancelárie CŠPP – psychológ, špeciálny pedagóg, ako aj zdravotné oddelenie s rehabilitáciou, vodoliečbou, telocvičňou, miestnosť pre externých lekárov. V budove č. 2, ktorá je umiestnená v areáli školy, sú umiestnené triedy ZŠ pre žiakov s autizmom, žiaci využívajú všetky špeciálne učebne v budove č. 1. Škola má výdajnú školskú jedáleň. Učebne sú veľkosťou a zariadením prispôbené počtu žiakov stanovených pre špeciálne školy s telesným a mentálnym postihnutím a pre žiakov s autizmom.

Špecifikom našej školy je nízky počet žiakov v triede, čo umožňuje učiteľovi individuálny prístup k žiakovi, prispievame k zlepšeniu jeho zdravotného stavu a snažíme sa aby nedošlo k jeho regresii. Rehabilitácia v rámci CŠPP a predmetu telesná výchova, zdravotná telesná výchova, sa podieľa na rozvoji psychomotorických zručností. Škola ponúka žiakom záujmové krúžky vzhľadom k ich druhu a stupňu postihnutia.

KRÚŽKY:

V školskom roku 2013/2014: Krúžok Šikovných rúk, Mladý spravodajca, Angličtina hrou, Priateľ Ježiš, Športom k prírode, Z rozprávky do rozprávky;

V školskom roku 2014/2015: Krúžok Maškrtníček, Biblia očami detí, Mladý spravodajca, Spevácko-dramatický, Športom k prírode, Výtvarný krúžok;

V školskom roku 2015/2016: Krúžok Šikovníček, Mladý spravodajca, Spevácko-tanečný, Športom k prírode, Výtvarný krúžok;

V školskom roku 2016/2017: Šikovníček, Mladý spravodajca, Hudobno-dramatický, Športom k prírode, Výtvarný krúžok; Angličtina hrou

Počas prestávok sú žiaci v triede, majú voľnosť, môžu sa hrať vlastné hry, alebo navštíviť kamarátov vo vedľajšej triede pod dohľadom službukonajúceho pedagogického dozoru. Prístup pedagógov k žiakom je demokratický a priateľský.

1.2 Charakteristika žiakov s autizmom

ZŠ pre žiakov s TP navštevujú 7 žiaci s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami vo veku od 6 rokov, ktorí majú aj mentálne, a telesné postihnutie. Deti pochádzajú z Vranova nad Topľou a okolitých dedín vranovského okresu.

ZŠ pre žiakov s TP zabezpečuje primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie podľa vzdelávacích programov aj pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím.

V týchto triedach sú žiaci vzdelávaní podľa:

Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím ISCED 1- primárne vzdelávanie;

Vzdelávací program ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu schválilo MŠ SR pod č.CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26.mája2009;

Školského vzdelávacieho programu – Cesta za zdravím

Ciele výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

Stupeň vzdelania žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

Profil absolventa - žiaka s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

Charakteristika, špecifiká, dĺžka výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Charakteristika výchovy a vzdelávania

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch sú zahrnuté tieto diagnostické kategórie: detský autizmus (F84.0), atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), iná dezintegratívna porucha v detstve (F84.3), hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), iné pervazívne vývinové poruchy (F84.6), nešpecifikovaná pervazívna vývinová porucha (F84.9). MKCH - 10 (1992).

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní.

Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka. To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládnuť. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania.

Ak žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho úvode diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania. Naopak, pri nezvládaní úloh vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň, alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

- Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu.
- Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.
- Obsah vzdelávania sa poníma ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať (rozširovať alebo redukovat') v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka. Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil. Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo

d'alšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

- Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka.

- Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Dĺžka výchovy a vzdelávania

Základná škola pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.. Vzdelávanie žiaka sa v závislosti od jeho zdravotného stavu môže v základnej škole (ktorá je špeciálnou školou alebo v škole bežného typu) predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (§ 22 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, sa patrične upravuje v individuálnom vzdelávacom programe tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky.

Organizačné podmienky na vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov /IVP/, a pripravujú sa žiakom aj individuálne výchovno-vzdelávacie programy /IVVP/ ktoré sú súčasťou triednej dokumentácie.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne:

„Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky a to nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“.

Trieda pre žiakov s autizmom

Najúčinnejšou terapiou v súčasnosti je edukácia s cieľom, ovplyvniť vývin dieťaťa tak, aby dospel na úroveň maximálnej nezávislosti, ktorá mu umožní využívať všetky nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky k tomu, aby žil úspešný a plnohodnotný život po všetkých stránkach.

Triedy pre žiakov s autizmom navštevujú 4 žiaci. So žiakmi pracuje jeden učiteľ a jeden asistent pedagóga.

Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej, špeciálnej škole v priebehu dňa a týždňa je určená rozvrhom hodín schváleným riaditeľom školy. Spravidla 45 minútové vyučovacie hodiny sú z dôvodu zachovania psychohygieny pre žiakov odčlenené prestávkami v

rôznej dĺžke trvania tak, ako ich stanoví vnútorný poriadok školy. Podľa štandardného rozvrhu hodín môže postupovať aj trieda s individuálnym vzdelávacím programom /IVP/ pre žiakov s autizmom, pokiaľ sa v nej vzdelávajú žiaci, ktorí sa dokážu štandardne zostavenému rozvrhu hodín prispôbiť.

Triedy pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývojovými poruchami sa zriaďujú ako triedy s individuálnym vzdelávacím programom.

Triedy sú upravená podľa špecifických potrieb týchto žiakov- každý žiak má svoj pracovný box na individuálnu činnosť, v triede je aj priestor na spoločnú prácu, kútik na hranie, relaxačný kútik a kútik na rozvoj zmyslového vnímania, priestor na desiatu.

V triede pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami postupujeme aj podľa nasledovných špecifických metód:

Program TEACCH

Je jeden z najrozšírenejších programov používaných pri práci s osobami s autizmom, je určený ako pre deti tak aj pre dospelých, nezávisle od úrovne vývinu. Program TEACCH kladie dôraz na tzv. štrukturalizáciu (organizácia/usporiadanie fyzického prostredia/času, ktoré sa tak stávajú prehľadnými a tým sa uľahčuje porozumenie situácie), a vizualizáciou (slovný pokyn sa doplní vizuálnou, názornou inštrukciou/pomôckou a tým sa uľahčí jeho porozumenie. Prostredie/čas sa stávajú pre osobu s autizmom predvídateľné, čiže má predstavu o tom „kde“ a „kedy“ a „ako dlho“. Tieto informácie sa sprostredkujú v takom jazyku (v takej forme), akému dieťa rozumie. Tento spôsob (vizualizácia) sa využíva kvôli ťažkostiam osôb s autizmom so spracovaním reči (informácii podanej slovne). Deti s autizmom majú nedostatky v porozumení reči, spracovaní slovných informácií/inštrukcií. Tento nedostatok sa kompenzuje využívaním vizuálnych (názorných) pomôcok.

Intenzívna interakcia

Intenzívna interakcia je metóda výučby predverbálnych základov komunikácie pre deti alebo dospelých s vážnym mentálnym postihnutím, alebo s autizmom, ktorí sú stále v rannom štádiu vývoja komunikácie.

Intenzívna interakcia sa zameriava na niektoré centrálné oblasti, v ktorých ľudia s autizmom zaostávajú, ako:

- schopnosť sa socializovať - rozumieť iným ľuďom,
- zúčastňovať sa interakcie s druhou osobou,
- mať radosť s prítomnosťou iných ľudí a túžiť s nimi byť,
- naučiť sa komunikačné schopnosti a rutiny,
- naučiť sa porozumieť neverbálnym prejavom s emocionálnym obsahom, používať a chápať očný kontakt, výraz tváre atď.

Social story

Terapia je určená predovšetkým pre menej postihnuté osoby s autizmom, ktorý sú monitorovaný k nadväzovaniu sociálnych vzťahov. Na modelových príbehoch sa osoba s autizmom učí porozumieť sociálnemu chovaniu v rôznych situáciách, chápať emócie, správne reagovať na sociálne podnety.

Alternatívna a augmentívna komunikácia

Reč detí s autizmom sa obvykle začína rozvíjať oneskorene, zároveň sa rozvíja úplne iným spôsobom ako sme zvyknutí u zdravých detí. Niektoré deti nezačnú rozprávať vôbec, pričom sa nesnažia tento nedostatok nahradiť použitím nejakého iného spôsobu komunikácie, napr. použitím gesta alebo posunku. Deťom s autizmom totiž chýba vrodená schopnosť chápať význam komunikácie ako prostriedok, ktorým môžu ovplyvniť prostredie. U detí s autizmom

musíme počítať aj s tým, že ich porozumenie reči je výrazne obmedzené. Príliš dlhé a zložité vety môžu osobu s autizmom zmiast'. Slová sú priveľmi abstraktné a zmiznú, ako náhle sa vyslovia. Ak dieťa s autizmom nemá k dispozícii fungujúci a zrozumiteľný systém, môže sa ako dôsledok objaviť problematické správanie. Z uvedeného vyplýva, že deti s autizmom potrebujú popri alebo namiesto reči aj iný spôsob komunikácie. Na jeho označenie sa používa pojem augmentatívna a alternatívna komunikácia.

Výmenný obrázkový komunikačný systém

Cieľom systému je naučiť jedinca funkčnej komunikácie - AKO, PREČO a S KÝM komunikovať.

Metodika Výmenného obrázkového komunikačného systému je založená:

- na silnej motivácii dieťaťa ku komunikácii,
- k intenzívnemu prístupu ku komunikácii.

Systém stojí na týchto princípoch:

- vysoká motivácia - konkrétny výber odmien pre konkrétneho klienta,
- zmysluplná a účelová výmena obrázku za vec, ktorú obrázok znázorňuje,
- podpora iniciatívy klienta s použitím fyzickej asistencie a potlačením verbálnych výziev a pokynov,
- podpora nezávislosti usporiadaním lekcii.

Žiaci s PAS:

- pracujú v triede v špecificky upravených podmienkach
- využívajú telocvičňu, počítačovú miestnosť, terapeutickú miestnosť snoezelen, cvičnú kuchynku
- navštevujú Školský klub detí, rehabilitáciu

Škola má dlhoročné skúsenosti s prácou s deťmi so zdravotným znevýhodnením a postihnutím a každoročne sa ich snaží skvalitňovať. Pri výchove a vzdelávaní rešpektujeme psychické a fyzické osobitosti každého žiaka, uplatňujeme individuálny prístup a poskytujeme diagnostickú, rehabilitačnú, psychologickú, psychoterapeutickú a špeciálno-pedagogickú starostlivosť, ako aj poradenské služby ich rodičom.

Škola vyhľadáva a rozvíja talent a nadanie postihnutých žiakov. Talentovaným žiakom dáva príležitosť zúčastniť sa na rôznych súťažiach, učitelia pre nich pripravujú a zadávajú školské a projektové práce odpovedajúce ich zručnostiam a schopnostiam.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V škole pracujú pedagogickí zamestnancov, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady, prípadne si kvalifikáciu dopĺňajú. Zamestnancov ŠZŠ nie je možné celkom vyčleniť, nakoľko vyučujú v ZŠ aj ŠZŠ pre žiakov s TP. V škole pôsobí výchovný poradca a viacero koordinátorov. Chod školského klubu detí (ďalej len ŠKD) zabezpečuje 1 vychovávateľka a 2 asistenti učiteľa. Špeciálno-pedagogické a psychologické služby a starostlivosť poskytujú v rámci ČŠPP špeciálni pedagógovia – logopéd, somatopéd, psychopéd, psychológ a sociálny pracovník. Rehabilitačnú starostlivosť zabezpečuje fyzioterapeut.

V škole pracuje metodické združenie /MZ/.

Vďaka rôznorodej zameranosti pedagógov môžeme uspokojiť veľké množstvo potrieb žiakov a to nie len v oblasti vyučovania, ale taktiež v oblasti voľno-časových aktivít - v škole je pestrá ponuka záujmových krúžkov. Svoje organizačné schopnosti v dostatočnej miere prezentujú usporiadaním školských akcií pre verejnosť, pre kolegov, pre žiakov a ich zákonných zástupcov a pripravovaním žiakov na školské a mimoškolské súťaže a podujatia.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Škola prijíma žiakov na základe ich preukázateľného zdravotného znevýhodnenia so súhlasom rodiča po diagnostických vyšetreniach v zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie po dovŕšení 6.roku dieťaťa.

Žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže riaditeľ školy umožniť vzdelávanie až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18. rok veku, (v zmysle §22 ods. 3 zákona č.245/2008 Z.z.). V prípade potreby žiakov žiak s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky. Takýchto žiakov na základe odporúčania odborného lekára a žiadosti rodiča môže riaditeľ oslobodiť od dochádzania do školy.

1.5 Dlhodobé projekty

- > **Otvorená škola Infovek** – cieľom projektu je zvyšovanie gramotnosti žiakov a učiteľov v oblasti IKT s cieľom využívať IKT vo výchovno-vzdelávacom procese a v čase mimo vyučovania, používať internet ako informačný zdroj pre žiakov a učiteľov pri vzdelávaní sa a príprave na vyučovanie, získavanie nových IKT technológií.
- > **Chránená dielňa** – projekt Európskeho sociálneho fondu v spolupráci s UPSVaR vo Vranove n. T., ktorým sme vytvorili dve pracovné miesta pre osoby so zdravotným postihnutím a s ťažkým zdravotným postihnutím.
- > **Stromy poznania** – starostlivosť o sadenice v areály školy v spolupráci s Poľovníckym zväzom vo Vranove nad Topľou,
- > **Virtuálna knižnica** – práca s internetovým systémom slúžiacim učiteľom na prácu s elektronickými materiálmi v spolupráci so spoločnosťou Komenský,
- > **Memoriál A. Košíka v Šuranoch** – pravidelná účasť na parašportovej súťaži v spolupráci so Slovenským zväzom zdravotne postihnutých
- > **Pomôž svojej škole a chráň prírodu** – súťaž v separovanom zbere v spolupráci s firmou MILK- AGRO
- > **Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva** – vyškolenie zamestnancov k používaniu techniky aj k testovaniu 9; získanie 3 interaktívnych tabúl, 3 notebookov a 1 tlačiarne.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi sa neustále rozvíja. Cieľom je dosiahnutie maximálnej úrovne vzájomnej komunikácie a vybudovanie pozitívnych vzťahov medzi rodičmi a učiteľmi. Rodičia môžu kedykoľvek navštíviť školu nielen po vzájomnej dohode s triednym učiteľom, na školských a triednych rodičovských združeniach, akciách poriadaných školou. Triedny učiteľ má vymedzený čas na konzultácie s rodičmi, poprípade si stretnutie s rodičmi vopred dohodnú. Snažíme sa oboznamovať všetkých zákonných zástupcov žiakov a klientov ČŠPP čo, ako a prečo robíme, a aký to bude mať vplyv na zlepšenie stavu ich dieťaťa, preto im vypracúvame stimulačné, terapeutické a individuálne vzdelávacie programy.

Rodičia, zákonní zástupcovia a verejnosť majú možnosť oboznámiť sa s chodom školy prostredníctvom webových stránok školy. Možnosti vzájomných informácií cez internet chceme naďalej viac rozširovať.

Pri škole pracuje Rodičovská rada, Rada školy pri ZŠ pre žiakov s TP, Občianske združenie /OZ/ „Radost' vranovských detí“. Všetky orgány a subjekty sa pravidelne stretávajú a spolupracujú so školou.

Škola ďalej aktívne spolupracuje s:

- Krajským školským úradom v Prešove, Mestským úradom vo Vranove nad Topľou, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a inými zariadeniami,
- Lekárom rehabilitácie Vranovskej nemocnice, detským neurológom, a inými odbornými lekármi /pediater, psychiater, otorhinolaryngológ.../,
- Občianskym združením „Radost' vranovských detí“ - ktorého cieľom je podpora a zabezpečovanie potrieb žiakov školy za účelom ich všeobecného rozvoja, obstarávanie školských pomôcok, organizovanie školských výletov,
- PdF Prešovskej univerzity – priebežná prax študentov denného štúdia špeciálnej pedagogiky, jednodňová exkurzia študentov externého rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky,
- Základnými školami, materskými školami a strednými školami – zamestnanci ČŠPP priebežne podľa potrieb uskutočňujú metodické návštevy,
- Úniou nevidiacich, Zväzom pre telesne postihnutých, s poradenskými zariadeniami - ČŠPP a CPPPaP vo Vranove nad Topľou, s ČŠPP pre sluchovo postihnutých v Prešove, ČŠPP pre zrakovo postihnutých v Levoči.

Škola prizýva k spolupráci všetkých partnerov, očakáva pomoc, podporu, dôveru. Za to sa chceme poďakovať všetkým, ktorým osud našich detí nie je ľahostajní a ich finančná podpora prispela k uľahčeniu a vytvoreniu lepších podmienok ich života.

K ďalších radostiam, metódam a aktivitám, ktoré spoluvytvárajú naše spoločenstvo a prispievajú k rehabilitácii a lepšej kvalite života nás všetkých patria: slávnosti a programy, výlety a exkurzie, umelecké stretnutia. Organizovanie spoločných akcií s deťmi bežných škôl, s rodičmi, súrodencami detí. Žiaci sa pravidelne zúčastňujú rôznych športových, speváckych, výtvarných súťaží.

1.7 Priestorové a materiálne - technické podmienky školy

ZŠ pre žiakov s TP sídli v trojpodlažnej budove č. 1 a v dvojpodlažnej budove č. 2.

Budova č. 1

Člení sa na:

a.) Úsek výučby

- *malá telocvičňa* – rebriny, cyklotrenažér, švédska debna, šmýkačka, suchý bazén, televízor...
- Miestnosť Snoezelen /viac v poslednej časti ŠkVP/
- *učebňa dielni* - je vybavená 3 pracovnými stolmi s potrebným náradím
- *učebne IKT, multimediálna učebňa* – počítače, tablety, notebooky, interaktívne tabule, špeciálne klávesnice a myši pre žiakov s DMO a žiakov s postihnutím horných končatín, multifunkčné zariadenie, čítacia lupa, špeciálne výukové CD, DVD.
- *triedy* : v budove č.1 na prízemí, 2. a 3. nadzemnom podlaží (triedy ZŠ , ŠZŠ a triedy PŠ) sú veľkosťou prispôsobené počtu žiakov stanovených pre špeciálne školy s telesným a mentálnym postihnutím s priestorom pre relaxáciu s viacúčelovým výškovo nastaviteľným nábytkom a polohovateľnými ležadlami, špeciálnymi prístrojmi, technikou, materiálmi a pomôckami. Vnútorne usporiadanie lavíc, osvetlenie /prírodné i umelé/

i umiestnenie tabúl je v súlade s požiadavkami hygieny výchovno-vzdelávacieho procesu. ŠKD realizuje svoju činnosť v 2 školských triedach na 2.podlaží.

- *samostatné kancelárie CŠPP* – psychológ a špeciálny pedagóg sú vybavené potrebnými odbornými pomôckami a špeciálnym nábytkom,
- *rehabilitácia* – vodoliečba, telocvičňa, miestnosť pre externých lekárov, rebriny, masážne stoly, parafín, magnetoterapia, diadynamik, biolampa, steper, elektrický chodník, posilňovací komplex, cyklotrenažér, vodoliečba, perličkový kúpeľ celotelový, perličkový kúpeľ nôh, ortopedické a protetické pomôcky...

b.) Úsek vedenia školy:

- miestnosť zástupcu ZŠ pre Ž s TP , ŠZŠ a PŠ

c.) Úsek pomocných priestorov:

- šatňa
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov: sociálne zariadenia v členení chlapci, dievčatá, 3 bezbariérové sociálne zariadenia
- zariadenia na osobnú hygienu zamestnancov a klientov
- kabinet
- miestnosť pre upratovačky
- sklad čistiacich a hygienických potrieb
- údržbárska dielňa
- výdajňa stravy
- školská jedáleň
- kotolňa
- archív
- výt'ah.

Budova č. 2

a.) úsek výučby

triedy – pre žiakov ŠZŠ a ZŠ /s podobným vybavením ako v budove č. 1/

b.) Úsek vedenia školy: - miestnosť riaditeľky ŠŠ

c.) Úsek administratívy:

- kancelária pracovníčok THP a PaM
- kancelária sociálnej pracovníčky CŠPP - kancelária prvého kontaktu s klientom

- *samostatné kancelárie CŠPP* – logopéd, somatopéd, psychopéd

d.) Úsek pomocných priestorov:

- šatňa pre žiakov a zamestnancov školy
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov: sociálne zariadenia v členení chlapci, dievčatá, bezbariérové sociálne zariadenie
- zariadenie na osobnú hygienu zamestnancov školy
- kotolňa

Vychádzajúc z vízie školy sa naše zariadenie postupne modernizuje, podarili sa ďalšie zmeny k lepšiemu:

- rekonštrukcia kotolne, sociálnych zariadení /sprcha, prebaľovacie lôžko, hygienické zariadenia pre imobilných, nová vírivá vaňa pre žiakov a klientov rehabilitácie/, výmena okien na škole, rekonštrukcia výťahu, oprava schodov, výrazná úprava interiéru školy – relaxačné kútiky pre žiakov, výškovo nastaviteľné lavice, stoličky,
- dopĺňanie vybavenia školy učebnými a kompenzačnými pomôckami, didaktickou a špeciálnou počítačovou technikou, pedagogickou a odbornou literatúrou,
- zakúpenie schodolezu a prenosných nájazdových rámp na prekonávanie schodov pre imobilných žiakov,
- zakúpenie špeciálnych klávesníc, počítačových myší, tabletov, interaktívnych tabúl pre telesne postihnutých žiakov,
- modernizácia vyučovania – využívanie metódy projektového vyučovania a testovacieho systému TAP vo vyučovacom procese, digitálne učebnice, učebne IKT s pripojením Wifi, výučbové programy Alf, Activinspire a edukačné programy na CD pre jednotlivé predmety, zriadenie jazykovej a multimediálnej učebne, úprava exteriéru- pozemok na pestovanie plodín, Altánok poznania, Eko chodník s listnatými a ihličnatými stromčekmi, detské ihrisko so šmýkačkou, kolotoč, pieskovisko, kladina.
- zabezpečenie pomôcok pre slabozrakých: elektronické a vreckové čítacie lupy.

Materiálno-technické zabezpečenie vyučovania je na veľmi dobrej úrovni a umožňuje tvorivejší a efektívnejší výchovno-vzdelávací proces. Učebné pomôcky sa dokupujú priebežne podľa finančných prostriedkov a potreby aj v spolupráci s OZ „Radosť vranovských detí“. Školská knižnica je umiestnená v triede na 2. poschodí.

Areál školy je nevyhovujúci (skoro celý je vyasfaltovaný, málo zelene) a zároveň je prístupovou cestou a parkoviskom pre rodičov imobilných detí.

1.8 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, treba klásť dôraz na:

- upravené a estetické prostredie tried, chodieb, areálu školy,
- aktuálne informácie o aktivitách školy prezentovať na informačných tabuliach, nástenkách a internetovej stránke školy,
- budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi s telesným a viacnásobným postihnutím, žiakmi a pedagógmi, medzi pedagógmi navzájom a pedagógmi a rodičmi,

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola zabezpečuje bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch školy a areály školy.

V rámci bezpečnosti vykonáva poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na začiatku školského roka a pred rôznymi školskými akciami /školský poriadok/. Zabezpečuje pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti pri práci a proti požiaru, ochrane zdravia a prevencie pred sociálno-patologickými javmi. Realizuje pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia na odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií. Bezbariérový prístup zabezpečuje výťah, madlá na schodištiach, chodbách a sociálnych

zariadeniach. Škola je zabezpečená proti úteku žiakov zo školy. Dôraz kladie na dodržiavanie pitného režimu – denne žiaci dostávajú na desiatu teplý čaj. Na bezpečnosť a ochranu žiakov pred úrazmi v triede a na chodbách počas prestávok dbá pedagogický a zdravotný personál školy. Pri úraze podľa jeho závažnosti a rozsahu poskytne žiakovi prvú pomoc zdravotný personál školy, alebo privolaná lekárska služba.

Školenia BOZP zamestnancov sa vykonávajú v súlade s plánom BOZP. Školenia zabezpečuje externý zamestnanec. Revízie zariadení sú v súlade s plánom podľa platných noriem a zákonov.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2.1 Pedagogické princípy školy

Hlavným cieľom školy je poskytnúť našim žiakom také vedomosti a zručnosti, aby sa mohli čo najviac a čo najsamostatnejšie začleniť do spoločnosti a do normálneho života. Aby mohli prežiť svoj život naplno a harmonicky. Aby mali zdravé sebadovedomie a primerané sebakritické myslenie a vnútorne sa vyrovnali so zdravotným postihnutím.

Školský vzdelávací program /ŠkVP/ kladie dôraz na všestranný rozvoj osobnosti žiaka so zdravotným znevýhodnením na rozvoj pozornosti, myslenia, predstavivosti, pamäte a orientácie v priestore a čase. Na získanie pracovných, sebaobslužných a hygienických návykov podľa ich schopností.

Dôležitým hľadiskom pri stanovení cieľov je zásada vývojovosti. Najprv chceme zistiť, na akej úrovni sa dieťa v určitej oblasti práve nachádza a odtiaľ ich rozvíjame. Chceme pozorne zachytiť, čo už dieťa vie a odtiaľ stanoviť najbližší cieľ rozvoja a cestu k nemu. Potom záleží na tvorivom prístupe a vynaliezavosti pedagógov, na ich permanentnom vzdelávaní.

Uvedené ciele budeme realizovať s ohľadom na individualitu žiaka, na mentálne, telesné a viacnásobné postihnutie žiaka, jeho psychické a fyzické schopnosti a možnosti s rešpektovaním pomalého zníženého pracovného tempa, komunikačných bariér a aktuálneho psychického stavu.

Ciele, ktoré si stanovila škola aj pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami:

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- rozvíjať slovnú zásobu a komunikačné schopnosti, čitateľské a pisateľské zručnosti, čítanie s porozumením, aby sa vedeli orientovať v bežnej komunikačnej situácii, vedeli vhodne vyjadriť svoje city, pocity a myšlienky, vedeli sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovať v praktickom živote,
- náprava narušenej komunikačnej schopnosti
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku s hlavným zameraním na zvládnutie sebaobsluhy, hygienických návykov, osvojovanie základných pracovných návykov a zručností
- aplikovať základné matematické vedomosti v jednoduchých životných situáciách
- viesť žiakov k vytrvalosti a sústavnosti pri plnení úloh
- vychovávať osobnosti s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť zaujímajú významné miesto,

- dosiahnuť základnú gramotnosť v oblasti IKT využívaním špeciálnych počítačových pomôcok podľa možností vybavenia školy,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti a ohľaduplnosti k iným ľuďom
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, chrániť ho a upevňovať, chrániť životné prostredie,
- zvýšiť účasť rodičov na daniach v škole s cieľom nadviazať na domácu prípravu,
- posilniť demokratickú klímu v škole,
- posilniť voľnočasové aktivity.

Neoddeliteľnou súčasťou činnosti školy, ktoré využívame pri plnení cieľov je špeciálno-pedagogická, psychologická a rehabilitačná starostlivosť v škole a ČŠPP a rôzne kompenzačné aktivity. Používame rôzne špeciálne počítačové programy, kompenzačné pomôcky, špeciálne metódy a formy práce. V tomto školskom roku chceme do výchovno-vzdelávacieho procesu začleniť arteterapiu a hipoterapiu. Dôležitú úlohu pri plnení cieľov má aj školský klub detí, záujmové útvary, jednotlivé akcie organizované počas školského roka.

Počas VVP využívame prvky terapie SNOEZELEN, AAK, cvičnú kuchynku, školský pozemok, rehabilitáciu, interaktívnu učebňu, detské ihrisko so šmýkačkou, pieskovisko, kolotoč, kladinu a vybavenie školy s IKT, PC učebňu, telocvičňu a služby ČŠPP...

Prostriedky a formy realizácie:

- Využívaním nových inovatívnych a špeciálnych metód.
- Tvorbou projektov a portfólií.
- Využívaním individuálnej práce.
- Zážitkovým učením – názornosťou, vlastnou skúsenosťou.

2.2 Zameranie školy

Uvedomujeme si, že naši žiaci majú v rámci zdravotného postihnutia veľmi rôznorodé vzdelávacie potreby, ktoré pri výchove a vzdelávaní budeme rešpektovať.

Sme partneri a máme spoločný zámer - zmierniť handicap žiakov prostredníctvom, komunikačných schopností, vedomostí, pracovných, sebaobslužných, hygienických zručností, a postojov, ktoré im umožnia čo neefektívnejšie začlenenie do života.

Snažíme sa v škole vytvoriť demokratickú klímu, aby sme mohli poskytnúť žiakom kvalitné základy všeobecného vzdelania zamerané pre praktický život, ale aj ďalšie štúdium. Usilujeme sa o rozvoj osobnosti každého žiaka na základe pochopenia a prijatia všeobecným platných mravných noriem a princípov s dôrazom na upevňovanie zdravia a rehabilitáciu s ovplyvňovaním využitia voľného času žiakov. Nezanedbateľnou súčasťou je práca s modernými informačno-komunikačnými technológiami, ktorá aj u žiakov s ľahkým a ťažkým zdravotným postihnutím umožní kvalitnejšie a ľahšie prijímať informácie

Usilujeme sa o školu rodinného a priateľského charakteru, kde sa budú dobre cítiť žiaci, učitelia, pracovníci školy, rodičia a všetci, ktorí poctia návštevou našu školu.

Program primárneho vzdelávania je zostavený tak, aby zabezpečil ľahký prechod z rodinného a predškolského zariadenia do prostredia školy prostredníctvom spolupráce učiteľov s rodinou a ČŠPP. Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho psychických a fyzických osobitostí a možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre výchovu a vzdelávanie na II. stupni. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu, od jednoduchého k zložitejšiemu, z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným

kultúrnym a prírodným prostredím. U detí je dôležité získať poznatky a skúsenosti vlastnými aktivitami, zážitkovým učením, prostredníctvom hry a učenia v skupine rovesníkov. Vedomosti a praktické zručnosti, ktoré získa aby využil pri nadobúdaní sekundárneho vzdelania a praktickom živote.

Program sekundárneho vzdelávania je zostavený tak, aby zabezpečil hladký prechod z I. stupňa na II. stupeň prostredníctvom spolupráce učiteľov s rodinou a ČŠPP. Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho psychických a fyzických osobitostí a možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci úspech. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu, z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím. U detí so zdravotným postihnutím je dôležitá možnosť získať skúsenosti a zážitky vlastnými aktivitami, prostredníctvom hry a učenia v skupine rovesníkov. Vedomosti a praktické zručnosti, ktoré získa aby využil v ďalšom štúdiu na strednej škole.

3. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. hodnotenie žiakov
2. hodnotenie školy
3. hodnotenie pedagogických zamestnancov

3.1 Hodnotenie žiakov

Prebieha podľa *MP č.31/2011 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím ISCED – 1 primárne vzdelávanie, schválilo MŠ, VVaŠ SR pod č.2011-5237/11858:1-914. Tento MP nadobúda účinnosť 1.júna 2011.*

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z požiadaviek školského zákona. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďujeme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Hodnotiace portfólio žiaka bude mať každý žiak, bude ho priebežne po ročníkoch dopĺňať, a bude obsahovať:

1. povinné práce (ako sa učím)
 - > vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov
 - > polročný projekt žiaka,
2. voliteľné práce (čo ma baví, čo sa mi páči)
 - > moje naj...
 - > obrázky
 - > príbehy
 - > postrehy

> fotografie

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Pri hodnotení sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Cieľom hodnotenia je:

- > poskytnúť žiakovi spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom ako ich dokáže využiť,
- > motivovať žiakov k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu,
- > pravidelne informovať rodičov žiaka o práci a správaní žiaka.

Pravidlá a kritériá pre hodnotenie žiakov s autizmom

- > Pri hodnotení a klasifikácii výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka s autizmom v základnej škole a strednej škole vrátane špeciálnych škôl, berie učiteľ do úvahy špecifické osobnostné črty žiaka podmienené autizmom, ktoré nie je možné ovplyvniť postupmi využívanými pri motivácii, hodnotení a klasifikácii žiakov bez zdravotného postihnutia, ani žiakov s iným druhom zdravotného postihnutia.
- > Posúdenie učebných výsledkov žiaka a ich zhodnotenie v súhrnnej klasifikácii učiteľ dokumentuje objektívne, s prihliadnutím na snaživosť žiaka a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania.
- > Pri slovnom hodnotení sa využíva hodnotenie dosahovaných výsledkov na základe objektívneho posúdenia ich rozsahu a kvality, neuvádzajú sa nedostatky v učebných výsledkoch žiaka.
- > Pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení a klasifikácii žiakov s autizmom, ktorí sú vzdelávaní v triede s individuálnym vzdelávacím programom, sa odporúča forma slovného hodnotenia vo všetkých vyučovacích a výchovných predmetoch vo všetkých ročníkoch.
- > Žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami vzdelávaných v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. Ak sú títo žiaci v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaní, dostávajú rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci;
- > Forma hodnotenia sa každoročne zvolí na základe odporúčania špeciálneho pedagóga, ktorý spolupracuje s triednym učiteľom pri vytváraní individuálneho vzdelávacieho programu žiaka. Formu hodnotenia je možné po dohode triedneho učiteľa so špeciálnym pedagógom na základe dôvodov hodných zreteľa v priebehu školského roka zmeniť. Zmena formy hodnotenia a jej odôvodnenie sa zaznamená v individuálnom vzdelávacom programe.
- > Je nevyhnutné brať do úvahy, že žiak s autizmom môže v jednotlivých predmetoch dosahovať výrazne odlišnú úroveň výchovno-vzdelávacích výsledkov nezávisle od svojich rozumových možností. Výrazne nízka úroveň výchovno-vzdelávacích výsledkov v niektorých predmetoch nemusí byť dôsledkom jeho znížených rozumových schopností alebo vôľových vlastností. Môže byť podmienená faktormi, ktoré nie je možné ovplyvniť zvýšením úsilia pedagóga ani žiaka.

- > Nevhodný postup učiteľa pri hodnotení alebo nesprávne volená motivácia k dosahovaniu výchovno-vzdelávacích výsledkov stanovených učebnými osnovami, prípadne individuálnym vzdelávacím programom, môže u žiaka s autizmom vyvolávať výrazné zhoršovanie jeho zdravotného stavu.
- > Pri overovaní nadobudnutých vedomostí sa v jednotlivých predmetoch využíva forma, ktorá nespôsobuje žiakovi s autizmom psychickú ujmu a prostredníctvom ktorej dosahuje lepší výkon, ako by dosiahol pri inej forme.
- > Je nevyhnutné žiaka s autizmom vopred oboznámiť so spôsobom overovania jeho vedomostí, kritériami pri ňom uplatňovanými a upresnením rozsahu učiva, z ktorého bude skúšaný a náležitosti, s ktorými bol oboznámený, dodržať.
- > S výsledkami hodnotenia je nutné žiaka s autizmom oboznámiť primeraným spôsobom, so stručným vyjadrením pozitív a negatív (chýb) prejavovaných pri overovaní jeho vedomostí alebo zručností. Je dôležité najskôr uviesť to, čo možno hodnotiť kladne.
- > Ak žiak s autizmom v čase plánovaného overovania učebných výsledkov nie je schopný z odôvodniteľnej príčiny podať výkon, ktorý zodpovedá jeho skutočným vedomostiam, umožní sa mu nadobudnuté vedomosti prejavíť čo najskôr v náhradnom termíne.
- > Neodporúča sa, aby žiak s autizmom s mentálnym postihnutím opakoval ročník z dôvodu nedostatočného prospechu. Individuálny vzdelávací plán žiaka s autizmom s mentálnym postihnutím sa prispôsobuje stupňu jeho mentálneho postihnutia a jemu zodpovedajúcemu vzdelávaciemu variantu alebo stanovenej úrovni tak, aby dosahoval primerané pokroky vo svojom vývine a nadobúdaní vedomostí, návykov a zručností. Stanovená úroveň požiadaviek môže byť v každom predmete rozdielna.
- > Vzhľadom na možnosť výskytu charakteristického príznaku pre autizmus, ktorý sa prejavuje značným rozdielom v úrovni jednotlivých schopností, môže mať žiak s autizmom v základnej alebo strednej škole v niektorom vyučovacom predmete výrazne redukovaný obsah učiva bez toho, aby to ovplyvnilo možnosť jeho postupu do ďalšieho ročníka. Pri prejave nadpriemerných schopností v niektorom vyučovacom predmete možno primerane zvyšovať nároky na vedomosti žiaka rozšírením učiva mimo rozsahu povinných učebných osnov.

Na zasadnutí Pedagogickej rady dňa 25.8.2016 bolo prijaté, že žiaci budú hodnotení slovným hodnotením.

3.2 Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- > ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- > posúdenie ako škola splňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe,
- > oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Cieľom hodnotenia školy je, aby žiaci, ich rodičia, ale aj verejnosť získala dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v štátnom i školskom vzdelávacom programe.

Pravidelne monitorujeme:

- > vytváranie pozitívnych podmienok na vzdelanie
- > spokojnosť rodičov s vedením školy a učiteľmi
- > neohrozené prostredie, spolupatričnosť žiakov i učiteľov - klíma školy,
- > priebeh vzdelávania - vyučovací proces - pedagogické stratégie - metódy a formy vyučovania,
- > prístup k žiakom
- > dosiahnuté výchovno - vzdelávacie výsledky,
- > riadiacu činnosť v škole,
- > celkovú úroveň výsledkov práce školy.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- > školské portfólio (triedne portfólia),
- > kronika školy,
- > dotazníky pre žiakov a rodičov,
- > hodnotiace porady,
- > analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach,
- > SWOT analýza.

Triedne portfólio (moderná kronika triedy) - vytvára si ju trieda pod vedením triedneho učiteľa počas celého školského roka.

Obsahuje napríklad:

- > symbol tried, pravidiel správania v triede - napr. naše desatoro rozdelenie služieb v triede fotografie triedy, akcií, zlepšováky triedy, projekty, súťaže, turnaje a ich výsledky rekordy triedy, „prešľapy“ triedy a podobne.

Školské portfólio:

- > symbol - logo školy,
- > morálny kódex školy,
- > triedne portfólia,
- > kronika školy,
- > zborník úspechov žiakov - víťazné práce, diplomy zo súťaží, olympiád, turnajov,
- > zborník aktivít učiteľov - osvedčenia o vzdelávaní učiteľov,
- > celoškolské projekty spolupatričnosti,
- > akcie s rodičmi, spolupracujúcimi organizáciami - dokumentácia akcií.

Každoročne škola vypracováva v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 9/2006 Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. V nej je kladený dôraz na dve veci:

- > konštatovanie úrovne stavu,
- > zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú a prijatie opatrení na zlepšenie.

Správa je komplexným zhodnotením práce školy v predošlom školskom roku, je prerokovaná na pedagogickej rade, schvaľovaná Radou školy, predkladaná na schválenie

Krajskému školskému úradu v Prešove. Zverejňujeme ju na webovej stránke školy, majú k nej prístup žiaci, rodičia i verejnosť.

O situácii v škole sú rodičia pravidelne informovaní na webových stránkach školy: www.zspretpadic.edupage.org.

Kritériom pre nás je nielen kvalita dosiahnutých výsledkov, úspechy našich žiakov, ale aj spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a verejnosti v meste.

Podklady pre spracovanie vlastného hodnotenia školy

- > školský vzdelávací program,
- > správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy,
- > triedne knihy,
- > školský poriadok a vnútorný poriadok školy,
- > záznamy z pedagogických rád, metodických združení, predmetových komisií,
- > hospitačné záznamy,
- > žiacke písomné práce,
- > protokoly a záznamy o kontrolách a inšpekčnej správe,
- > personálna a mzdová dokumentácia,
- > SWOT analýza,
- > dotazníkové prieskumy.

Oblasti hodnotenia školy

- **Personálne podmienky vzdelávania**
 - > odborná kvalifikácia pedagogických zamestnancov,
 - > odbornosť vyučovania jednotlivých predmetov,
 - > vekové zloženie pedagogických pracovníkov a podiel zastúpenia mužov a žien.
- **Materiálno-technické podmienky vzdelávania**
 - > kvalita a využitie priestorov školy,
 - > kvalita a využívanie didaktických a špeciálnych pomôcok.
- **Finančné podmienky vzdelávania**
 - > priame neinvestičné výdavky školy,
 - > príspevky od zriaďovateľa,
 - > ďalšie zdroje - príspevky rodičovského združenia, dary.
- **Priebeh vzdelávania Vzdelávací program**
 - > školský vzdelávací program,
 - > učebné plány školy,
 - > individuálne vzdelávacie plány,
 - > vedenie pedagogickej dokumentácie,
 - > kontrolná činnosť v oblasti napĺňania učebných plánov.

▪ **Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu**

- > rozvrh hodín,
- > starostlivosť a rešpektovanie žiakov so zdravotným postihnutím,
- > vnútorný poriadok školy,
- > informačný systém pre rodičov a žiakov,
- > prevencia sociálno-patologických javov,
- > klíma školy.

▪ **Plánovanie a príprava vyučovania**

- > súlad vyučovania s cieľmi základného vzdelávania,
- > vhodná stratégia stanovenia cieľov v jednotlivých triedach,
- > rešpektovanie pracovného tempa a individuálnych potrieb vzdelávania žiakov a zdravotného postihnutím,
- > nadväznosť preberaného učiva,
- > začlenenie a využívanie prierezových tém.

▪ **Vyučovacie metódy a formy**

- > riadenie vyučovania,
- > sledovanie a plnenie stanovených cieľov,
- > podpora osobnostného a sociálneho rozvoja žiakov,
- > možnosť seberealizácie žiakov, uplatnenie individuálnych možností, potrieb a skúseností,
- > využívanie metód názornosti, aktívneho, zážitkového učenia, experimentovania, objavovania, prác s chybou,
- > vyučovanie frontálne, skupinové, individuálne,
- > rešpektovanie individuálneho tempa, možnosti relaxácie žiakov,
- > odborná správnosť vyučovania

▪ **Interakcia a komunikácia**

- > pravidlá komunikácie medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom,
- > možnosť vyjadrovania vlastného názoru, argumentácie, diskusie,
- > vzájomný rešpekt, výchova k tolerancii,
- > vyváženosť verbálneho prejavu učiteľov a žiakov,
- > príležitosť k samostatným rečovým prejavom žiakov,
- > tolerancia komunikácie u žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou.

▪ **Hodnotenie žiakov**

- > vid'. kapitolu hodnotenie žiakov.

▪ **Spolupráca školy s rodičmi a inými subjektmi**

- > rada školy,
- > triedne rodičovské združenia a konzultácie pre rodičov,
- > konzultácie s výchovným poradcom, psychológom a špeciálnymi pedagógmi v ČŠPP

- **Škola a región**
 - > prepojenie školy s mestom a regiónom,
 - > prezentácia školy na verejnosti,
 - > články o škole v regionálnej tlači.
- **Starostlivosť školy o voľný čas žiakov**
 - > záujmové útvary,
 - > organizácia jednorazových akcií.
- **Organizácia prevádzky školy**
 - > organizačná štruktúra školy,
 - > delegovanie právomocí a pracovné náplne,
 - > poradné a metodické orgány,
 - > prenos informácií vnútri školy,
 - > systém vnútorných smerníc a pokynov riaditeľa.
- **Systém vedenia a hodnotenia pracovníkov**
 - > vedenie pedagogických pracovníkov,
 - > vedenie začínajúcich a nekvalifikovaných učiteľov,
 - > vedenie nepedagogických pracovníkov pri zaisťovaní prevádzky školy,
 - > hospitačná a kontrolná činnosť,
 - > hodnotenie zamestnancov.
- **Finančné a materiálne zabezpečenie školy**
 - > plánovanie finančnej oblasti,
 - > plánovanie v oblasti materiálno technickej,
 - > systém finančnej kontroly,
 - > inventarizácia majetku.
- **Výsledky vzdelávania žiakov**
 - > úroveň predstavivosti a fantázie v tvorivých činnostiach,
 - > pohybová úroveň žiakov, úroveň pracovných zručností a návykov,
 - > úroveň komunikačných spôsobilostí,
 - > mimoriadne výsledky a úspechy žiakov,
 - > žiacke práce, písomnosti, výrobky,
 - > vystúpenie, koncerty, výstavy,
 - > súťaže, olympiády,
 - > prospech a správanie žiakov,
 - > pochvaly a výchovné opatrenia,
 - > hodnotenie úspešnosti a adaptácie v spádovej škole.

3.3 Hodnotenie zamestnancov, vnútorný systém kontroly

Vnútorný systém kontroly v personálnej oblasti predchádza hodnoteniu zamestnancov. Hodnotenie zamestnancov predstavuje racionálne a systematické porovnávanie požiadaviek jednotlivých pracovných

činností a spôsobilostí zamestnancov s tým, či dokážu úspešne vykonávať zverené úlohy.

Úlohou vedúceho zamestnanca - riaditeľky školy, zástupkyne riaditeľky školy, vedúceho MZ, vedúcej rehabilitácie je posúdenie pracovného výkonu zamestnancov a rozpoznanie ich pozitívnych a negatívnych stránok, spolurozhodovanie o spôsobe odmeňovania a motivovania zamestnancov, zlepšovanie vzájomných vzťahov medzi riadiacim zamestnancom a jeho podriadenými spolupracovníkmi a zamestnancami v pracovnom tíme navzájom, osobný vzťah zamestnanca k práci, stotožnenie sa zamestnanca s cieľmi školy. Ďalej slúži na vytvorenie predpokladov pre plánovanie potrieb zamestnancov, prípadne odhalenie dôvodov pre prepúšťanie nevhodných zamestnancov, identifikovanie potrieb ďalšieho vzdelávania a rozvoja zamestnancov, napomáhanie plánovaniu a realizácii ich pracovnej kariéry, odhaľovanie pracovných rezerv a odhaľovanie ciest ako a kedy zvyšovať výkonnosť.

Oblasti hodnotenia učiteľov:

- > plnenie pracovných povinností a úloh, plnenie cieľov školy, vedenie pedagogickej agendy,
- > vedenie a práca so žiakmi (kvantita, kvalita práce, produktivita práce, dosiahnuté výsledky so žiakmi, prístup k postihnutým žiakom, plnenie termínov),
- > fungovanie v pracovnom tíme, pracovné a spoločenské správanie (interpersonálne vzťahy, spolupráca),
- > komunikácia, flexibilita, ochota, schopnosť rozhodovať, schopnosť viesť spolupracovníkov, spolupráca s rodičmi žiakov,
- > úsilie učiteľa venované osobnému rozvoju (vzdelávanie, rozvoj vedomostí a zručností, schopností).

Hodnotenie zamestnanca v našej škole prebieha v dvoch rovinách:

▪ Neformálne hodnotenie

Je zamerané na priebežné hodnotenie nadriadeným v priebehu výkonu práce. Má príležitostnú povahu, je skôr determinované situáciou daného momentu, pocitom hodnotiaceho. Ide o súčasť každodenného vzťahu medzi nadriadeným a podriadeným, súčasť priebežnej kontroly plnenia pracovných úloh a pracovného správania. Vykonáva ho každý vedúci zamestnanec školy - zástupkyňa riaditeľky školy bez ohľadu na vzťah priamej nadradenosti voči zamestnancovi a riaditeľka školy.

Ide o dennú kontrolu nástupu na pracovisko a odchodu z pracoviska, nástupu na vyučovaciu hodinu a ukončenie vyučovacej hodiny, nástupu na dozor a vykonávanie dozoru, správanie k žiakom, rodičom, kolegom, úprava zovňajšku učiteľa, dodržiavanie pracovného poriadku, zásad BOZP a OPP, používanie OPP.

▪ Formálne hodnotenie

Je racionálnejšie a periodické, vykonáva sa v pravidelnom intervale. Vytvárajú sa z neho dokumenty, ktoré sa zaraďujú do osobných materiálov zamestnanca - slúžia ako podklady pre ďalšiu personálnu činnosť. Jeho výhody sú v lepšom poznaní .

- > Hodnotí zamestnancov komplexnejšie podľa znalostí, zručností, kvalít,
- > lepšie rozoznáva, oceňuje, rozvíja silné stránky zamestnanca,
- > lepšie rozoznáva slabé stránky zamestnanca a umožňuje ich efektívnejšie odstraňovanie,
- > umožňuje lepšie rozpoznať potrebu vzdelávania a rozvojový potenciál zamestnanca, jeho vhodnosti pre vykonávanie náročnejšej práce,
- > sústavnejšie orientuje pozornosť na výkon,

- > zisťuje osobný vzťah zamestnanca k práci, škole ako pracovisku, k cieľom školy, ku žiakom, kolegom, rodičom, k nadriadeným,
- > prispieva k zvyšovaniu pracovnej morálky na pracovisku.

Patrí sem sledovanie výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje - ich prospech, zapájanie žiakov do súťaží, do projektov, tvorba projektov pre žiakov, zapájanie do ďalšieho vzdelávania, tvorba učebných pomôcok, zapájanie do mimoškolskej činnosti, vzájomné hodnotenie učiteľov, hodnotenie učiteľov žiakmi i rodičmi. Neoddeliteľnou súčasťou je hodnotenie vedenia pedagogickej dokumentácie - triedna kniha, triedny výkaz, tvorba časovo-tematických plánov, ich plnenie, vedenie ostatnej písomnej agendy (záznamy o krúžkoch, plán práce triedneho učiteľa, triedne portfólio, zápisnice z rodičovských združení...), aktívna účasť na poradách, zasadnutiach MZ, podieľanie sa tvorbe a realizácii školského výchovného programu, šírenie dobrého mena - zvyšovanie morálneho kreditu školy.

Dôležitou súčasťou je hospitačná činnosť nadriadeného zamestnanca na vyučovaní a písomný záznam z hospitácie s odporúčením a opatreniami na skvalitnenie práce učiteľa.

Jedenkrát ročne vedie riaditeľka školy alebo zástupkyňa riaditeľky školy so zamestnancami osobný pohovor. Na pohovore sa na základe neformálneho hodnotenia, hospitačnej činnosti, výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, mimoškolskej činnosti učiteľa hodnotia odborné schopnosti učiteľa a jeho predpoklady na plnenie nových úloh. Súčasťou pohovoru je aj hodnotenie jeho interpersonálnych zručností, čiže ako vychádza s kolegami, nadriadenými, žiakmi i rodičmi. Hodnotí sa jeho prístup k práci - teda napríklad to, či je samostatný, lojálny, spoľahlivý, zodpovedný, dôvody čerpania pracovného voľna, či má vyvinutý zmysel pre sebadisciplínu. Ak ide o manažérsku pozíciu, určite by sa mal pohovor dotknúť aj riadiacich schopností. Výsledkom pohovoru je celkové hodnotenie pracovníka, ktoré dostať v písomnej forme v podobe vyplneného hodnotiaceho formulára.

Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone očami nadriadeného zamestnanca. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne mu hodnotenie pomáha pre stanovenie úloh na budúce obdobie a vytvára pre ich plnenie primerané podmienky.

4. Rámcové učebné plány pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami na školský rok 2016/2017:

ISCED 1											
Rámcový učebný plán pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami s mentálnym postihnutím s vyučovacím jazykom slovenským											

Štátny vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	PRÍPRAVNÝ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	2	2	5	5	5	5	5	35
	rozvíjanie komunikačných schopností a sociálnych zručností	8	7	8	8	7	4	4	2	2	2	52
	rozvíjanie grafomotorických zručností a písanie	1	1	1	1	1						5
												92
Príroda a spoločnosť	vecné učenie		1	1	1							3
	vlastiveda					2	3	3				8
												11
Človek a príroda	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
												7
Človek a spoločnosť	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
												9
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
												5
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	38
	informatická výchova								1	1	1	3
												41
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie		2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
												19
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
												20
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Spolu povinná časť		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224

Školský vzdelávací program												
Voliteľné hodiny		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

Všetky voliteľné hodiny sú zamerané na precvičovanie a upevňovanie preberaného učiva.

4.1 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu. Uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov a tematických výchovno-vzdelávacích plánoch /TVVP/ učiteľov. Obsah jednotlivých prierezových tém sa v jednotlivých variantoch používa podľa individuálnych schopností žiakov.

- OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
- ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
- MEDIÁLNA VÝCHOVA
- MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
- TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI
- DOPRAVNÁ VÝCHOVA
- OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
- REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA
- VÝCHOVA K ĽUDSKÝM PRÁVAM
- FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ
- GLOBÁLNE VZDELÁVANIE
- DROGOVÁ PREVENCIA

Environmentálna výchova /ENV/

Táto prierezová téma prispieva k formovaniu a rozvíjaniu ekologického vedomia žiakov. Smeruje k tomu, aby žiaci pochopili, že sú súčasťou prírody, uvedomili si význam prírody pre život človeka a nevyhnutnosť chrániť životné prostredie. Cieľom je rozvíjať u žiakov lásku k prírode a vychovávať ich k vedomej ochrane prírody.

Dopravná výchova /DOV/

Naším žiakom je neustále potrebné zdôrazňovať správanie sa chodca na verejných priestranstvách, cestných komunikáciách a v dopravných prostriedkoch. Našou úlohou je oboznamovať žiakov so základnými pravidlami cestnej premávky, naučiť ich bezpečne sa správať na cestách a v situáciách, ktoré na nich vznikajú. Dopravná výchova má prispieť ku komplexnej výchove žiakov ako aktívnych účastníkov cestnej premávky.

Multikulúrna výchova /MUV/

Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa prehlbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehlboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Hlavné ciele prierezovej témy multikulúrna výchova vo vyššom sekundárnom vzdelávaní:

- Viest žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Rozvíjať sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity.
- Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr.
- Rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a odlišný životný štýl.
- Rozvíjať tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku.
- Poskytovať podnety pre tvorbu vyargumentovaných postojov k odlišným kultúram. Podporovať samostatné kritické myslenie.
- Konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerancie a vzájomnej úcty.

Multikultúrna výchova rozvíja v prvom rade kultúrne kompetencie našich žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie. Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonmi. Pri realizácii multikultúrnej výchovy rešpektujeme lokálne podmienky a spolupracujeme s inými verejnými, štátnymi i mimovládnyimi organizáciami v regióne. Svoje ciele napĺňa v celej spoločnosti, nielen v regiónoch, kde žijú menšiny.

Mediálna výchova /MDV/ vzdelávania realizuje ako integrálna súčasť obsahu viacerých vzdelávacích oblastí - jazyk a komunikácia, umenie a kultúra, matematika a práca s informáciami, človek a hodnoty, človek a spoločnosť. Je možné ju uskutočňovať formou projektov, kurzu, seminára a iných školských aktivít (napr. mediálna kampaň na podporu verejnoprospešnej akcie...). Okrem toho mediálna výchova môže mať aj formu samostatného voliteľného predmetu.

V základnej škole ide o ďalšie zvyšovanie mediálnej gramotnosti žiakov v smere orientácie na reflexiu pôsobenia médií, rozvoja schopností a zručností potrebných k samostatnej tvorbe mediálnych produktov, nasmerovaniu k (celoživotnému) kritickému prístupu pri práci s informáciami a prehĺbeniu nadobudnutého povedomia o dôležitosti a vplyve médií na osobnosť jednotlivca a spoločnosť.

Primárnym cieľom mediálnej výchovy v praktickej škole je podpora a rozvíjanie mediálnej gramotnosti u žiakov prostredníctvom nadobúdania a prehĺbovania úrovne mediálnych kompetencií, t.j. schopnosti prijímať, analyzovať a hodnotiť širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova tak napomáha rozvoju schopnosti žiakov disponovať nástrojmi, ktoré pomáhajú zvládnuť orientáciu a existenciu v mediálnom svete.

Prostredníctvom mediálnej výchovy vedieme žiakov k:

- kompetentnému zaobchádzaniu s médiami - kritickému a aktívnemu využívaniu médií a ich
- produktov
- uvedomeniu si vplyvu médií na život jednotlivca a spoločnosti, na verejnú mienku, vzťahy
- médií a politiky (prepojenie mediálnych obsahov s politikou)
- praktickej schopnosti obhájiť svoj názor, argumentovať, diskutovať, verejne vystupovať
- zaujatiu racionálneho postoja k „novým médiám“ vedieť ich využívať, poznať nebezpečenstvá
- ich zneužívania a vedieť sa efektívne brániť.

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Prelína sa celým vzdelávaním. Jej cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Uplatňovaním tejto prierezovej témy sa vytvára prostredie pre podporu individuality a zdravého sebavedomia žiaka na jednej strane a rozvoj zmyslu pre spoločnosť založenej na rovnosti a tolerancii na druhej strane.

Cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným
- získavaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým
- zvládaniu vlastného správania
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií
- akceptácii rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote

Profilácia žiaka :

- chápe svoj telesný, psychologický a sociálny vývin a svoju jedinečnosť ako individuality
- dokáže vyhodnotiť etiku svojho správania a konania a posúdiť, čo je dobré a zlé, čo prejaví v regulácii svojho správania
- využíva nadobudnuté sociálne zručnosti v svojich rôznych životných situáciách
- uplatňuje svoje práva a snaží sa rešpektovať aj práva ostatných
- pozná svoj individuálny štýl učenia a dokáže ho využiť na rozvoj svojho vzdelanostného potenciálu
- vie pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptuje pravidlá skupinovej práce
- uprednostňuje predchádzanie problémov a konfliktov alebo je pripravený nájsť možnosti ich vhodného riešenia
- uvedomuje si dôležitosť a nadobudol predpoklady pre uprednostňovanie zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu iných ľudí.

Ochrana života a zdravia /OZO/

Ochrana života človeka a jeho zdravia rozvíja postoje, vedomosti, a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne nepredvídané udalosti môžu vzniknúť pri pobyte v prírode, či na akciách a aktivitách realizovaných školou.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti /TBZ/

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,

- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,
- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnúť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko inej strany,
- poznať základy jednoduchej argumentácie a vie ich použiť na obhájenie vlastného postoja,
- využívať rôzne typy prezentácií,
- aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu
- proaktívne riadiť (zahŕňa zručnosti ako je plánovanie, organizovanie, riadenie, vedenie a poverovanie), prezentáciou predstaviť výsledky svojej práce širšej verejnosti,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra /RLK/ postupne ju začleňujeme do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov. Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v praktickej škole v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov – objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia t.j. téma – RODINA – rodom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

Výchova k ľudským právam /VLV/

Začleňujeme ju do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov. Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam v školách (a nielen v nich) je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Finančná gramotnosť /FIG/

Prelína sa vo všetkých predmetoch – no najviac v predmete matematika. Finančnou gramotnosťou učíme žiakov využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Globálne vzdelávanie /GV/

Začleňujeme do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov – no najviac v predmete vlastiveda, prírodoveda, prírodopis, geografia, fyzika.

Globálne vzdelávanie je vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto témach a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si svojej vlastnej úlohy vlastnej úlohy vo svete a spoločnosti. Motivuje ňou žiakov k zodpovednosti a k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho človeka.

Drogová prevencia /DP/

Celosvetový, európsky a národný problém. Zaradením prierezovej témy sa snažíme žiakov vystríhať pred nebezpečenstvom požívania drog, omamných a psychotropných látok. Na riziká s ich užívaním, skvalitňovanie inštruktív, prevencie aby sme pomohli zredukovať škody napáchané drogami. Podstatnou je pre nás informovanosť a prístup k poznatkom, ktoré sa snažíme prezentovať naším žiakom vhodnou formou so zreteľom na individuálny prístup.

Vo výchovno-vzdelávacom procese v praktickej škole uplatňujeme princípy, zásady a programy:

Programy, koncepcie

- 1.Národný program prevencie obezity.
- 2.Národný program duševného zdravia na roky 2011-2013.
- 3.Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012-2016 a Akčný plán pre plnenie úloh vyplývajúcich z tejto stratégie na rok 2012.
- 4.Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009-2013.
- 5.Národný akčný plán pre deti na roky 2009-2012.
- 6.Národná protidrogová stratégia na obdobie 2009-2012.
- 7.Národný program prevencie HIV, AIDS v SR na roky 2009-2012.
- 8.Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2011-2014.
- 9.Plán výchovy k ľudským právam v rezorte školstva na roky 2005-2014.
- 10.Revidovaný akčný plán dekády začleňovania rómskej populácie na roky 2011-2015.
- 11.Akčný plán predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbie a ostatným prejavom intolerancie.
- 12.Stratégia prevencie kriminality na roky 2012- 2015.
- 13.Koncepcia výchovy a vzdelávania detí so zdravotným postihnutím.
- 14.Koncepcia výchovy a vzdelávania národnostných menšín.
- 15.Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov.
- 16.Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách.
- 17.Koncepcia pedagogicko-psychologického poradenského systému a jeho implementácia do praxe.
- 18.Koncepcia špeciálno-pedagogického poradenstva.
- 19.Program zdokonalenia systému raného poradenstva pre rodičov detí so zdravotným postihnutím, detí s viacnásobným postihnutím a pervazívnymi vývinovými poruchami.